

OVČIE KIAHNE

Všetko sa začína ako akákoľvek iná viróza.

Na dieťati vidíte, že nie je vo svojej koži, nastúpi horúčka a vzápätí je celé „bodkované“- jeho tvár, telo sú viac či menej posiate srbivými vyrážkami, akoby drobnými pľuzgierikmi, ktoré sa hoja chrastami.

Takto vyzerajú ovčie kiahne....

Ovčie kiahne patria k najnákazlivejším ochoreniam detského veku. Najviac postihuje deti od 1-9 rokov, ale nevyhýbajú sa ani dospelým. Platí, kto kiahne neprekonal v detstve, môže sa nakaziť kedykoľvek v dospelosti. Po prekonaní zanechávajú celoživotnú imunitu.

Pri ťažkom priebehu môže nakazený skončiť v nemocnici.

Čo ich spôsobuje?

Pôvodcom ochorenia je herpetický vírus varicella- zoster. Šíri sa rýchlo vzdušnou cestou- kontaktom s nakazeným človekom. Pravdepodobnosť nakazenia je až 90%. Infikovaný človek je infekčný už 2-3 dni pred prvými príznakmi ochorenia a výsevom, takže veľmi často ani len netuší, že ochorie.

Keď sa vírus dostane do tela, rýchlo sa množí a v priebehu 14-21 dní sa prejaví ochorením.

Vyrážky najskôr vyzerajú ako štípance od komára, následne sa nalejú čírou bledožltou tekutinou- vzniká pľuzgierik, ten časom praskne a hojí sa chrastičkou. Z väčších vyrážok alebo po predčasne odstránenej chrastičke vzniká jazvička, ktorá zanechá spomienku na ochorenie po celý život. Vyrážky sú bežné aj vo vlasatej časti hlavy, ale môžu sa objaviť aj na slizniciach- v ústach, na spojivke, v oblasti genitálu, alebo aj na vnútorných orgánoch.

Dieťa je infekčné už 2-3 dni pred prvými príznakmi ochorenia, počas výsevu a až pokiaľ sa aj posledná vyrážka nezhojí na suchú chrastu. Bežne je to 10-14 dní, pri veľmi ľahkom priebehu do týždňa, ak má dieťa len zopár vyrážok, pri ťažkom priebehu aj 3-4 týždne.

U zdravých detí sa len zriedkavo vyskytnú komplikácie, ale u pacientov pridruženými ochoreniami- napr. onkologickými, s imunodeficitom, alebo aj u novorodencov môže toto ochorenie prebiehať fatálne. Títo pacienti vyžadujú hospitalizáciu a intenzívnu liečbu.

Nebezpečné je ochorenie aj u tehotných žien, ktoré neprekonali kiahne v minulosti. Dochádza k prenosu vírusu z matky na dieťa a môže dôjsť k poškodeniu plodu.

Liečba

Rozhodne sa neodporúča vyrážky natierať tekutým púdom, ranky pod ním nemajú prístup vzduchu a často sa zapália a hnisajú. Nemusia sa natierať ničím, pokiaľ veľmi svrbia, pomôže Fenistil gel, alebo Tanno Hermal, prípadne Virasoothe gel alebo na väčšie plochy spray.

Dieťa by sa nemalo kúpať- vyrážky sa nesmú rozmočiť. Odporúča sa 1x denne len rýchlo osprchovať, bez kozmetiky, osušiť len prikladaním uteráka, aby sa nestrhli pľuzgieri a chrasty. Pri masívnom výseve, prípadne ak sa vyrážky zapalujú, odporúčame krátky kúpeľ v hypermangáne / má

dezinfekčné účinky/. Treba ale spraviť svetlý roztok- farba ružového vína. Samozrejme dieťa len namočíme, umyjeme a vyberieme, aby sa nerozmočili vyrážky.

Na celkové príznaky- ako je horúčka sa podávajú štandardne lieky proti teplote , dostatok tekutín a vitamínov, ľahko stráviteľná strava a kludový režim. Proti svbeniu celkovo antihistaminiká- Fenistil, pri ťažších priebehoch Dithiaden- po konzultácii s lekárom.

Keď sa prestanú objavovať nové vyrážky a prejdú teploty, čo býva zväčša po 5 dňoch, je možné ísť s dieťaťom na prechádzku, ale samozrejme izolácii, nie medzi ľudí.

V prípade výrazne sa zhoršujúceho celkového stavu treba kontaktovať lekára.

Čo robiť ak sa chcete kiahňam vyhnúť?

Jedinou formou prevencie je očkovanie. Očkuje sa 2 dávkami vakcíny s odstupom 6 týždňov až 6 mesiacov. Očkovanie je možné v akomkoľvek veku, po konzultácii s lekárom. Vo väčšine prípadov úplne chráni pred ochorením, hoci sa môže stať, že ľahkú formu bez komplikácií ochorenia dieťa dostane.